

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Mfv.III.10.265/2012/4.szám

A Kúria a dr. Lupkovics György ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Debreceni Munkaügyi Bíróságon 6.M.950/2009. szám alatt indított és a Debreceni Munkaügyi Bíróság 2011. november 9. napján kelt 6.M.950/2009/28. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Debreceni Munkaügyi Bíróság 6.M.950/2009/28. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az igénylő 2009. július 7. napján előterjesztett igénybejelentésére figyelemmel az elsőfokú közigazgatási szerv határozatával 43 év és 284 nap szolgálati idő, valamint 64.339,- Ft havi átlagkereset alapján 55.335,- Ft öregségi nyugdíjat állapított meg az igénylő részére 2009. július 5. napjától kezdődően.

Az igénylő fellebbezése folytán eljáró Nyugdíjbiztosítási Jogorvoslati Igazgatóság határozatában az elsőfokú határozatot megváltoztatta, és az igénylő részére 45 év 285 nap szolgálati idő

alapján 57.905,- Ft öregségi nyugdíjat állapított meg.

A felperes munkaügyi bírósághoz beterjesztett keresetében az alperes és a másodfokú társadalombiztosítási szerv határozatának hatályon kívül helyezését kérte. A munkaügyi bíróság a felperes keresetét elutasította.

Az ítéleti tényállás szerint a felperes 1986. szeptember 26. napjától esztergályosként (kisiparosként) kezdett egyéni vállalkozásba. Iparigazolványát a 1.-i tanács 1986. szeptember 26. napján állította ki, amelyet ő azon a napon átvett. Tevékenységét megkezdte, saját maga és két alkalmazottja után a járulékokat 1986. október hónaptól fizette. Az 1986. évi hatályos jogszabályok szerint kezdő vállalkozóként az akkori minimálbér után fizette járulékait. Az ezt követő években mindig a megelőző év eredményéről adott adóbevallásában feltüntetett jövedelem után fizette a nyugdíjjárulékát.

A felperes keresetében sérelmezte, hogy az alperes 1988-tól 1995-ig terjedő időszakban a nyugdíjalapját képező átlagkeresetet nem megfelelően számolta ki. Állította, hogy a saját könyvelésében és a személyi jövedelemadó bevallásaiban rögzített összegek nem egyeznek meg az alperes által figyelembe vett jövedelmekkel.

Pontosított keresetében a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 2. § (3) bekezdés i) pontjában, a 13. § (1) bekezdésében és a 22. § (1) bekezdésében foglaltak alapján arra hivatkozott, hogy a nyugdíj összegének megállapításakor az 1988. január 1. napjától a nyugdíj megállapításának kezdő napjáig kifizetett kereseteket kell figyelembe venni. Álláspontja szerint az 1987. évi jövedelmeket 1988-ban a nyugdíjszámítás alapjául szolgáló jövedelem megállapításakor figyelembe venni nem lehet. Kereseti kérelmében szolgálati időként kérte megállapítani az 1986. október 1. napjától október 23. napjáig terjedő időszakot. A keresetben foglaltak alátámasztására hivatkozott a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (Tbtv.) 103/D. § (9) bekezdés a) pontjára, a Tbtv. végrehajtására kiadott 89/1990. (V.1.) MT rendelet (R2.) 171. § (1) bekezdésére. Az Alkotmány 70/A. §-ának felhívásával állította, hogy a kisiparos vállalkozók esetében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az alperes ezen számítási módja azokkal szemben, akik a járulékokat nem elcsúsztatva fizetik.

Az alperes ellenkérelme a felperesi kereset elutasítására irányult a Tny. 12. § (1) bekezdésének, a 22. § (1) és (3) bekezdésének, a Tny. végrehajtására kiadott 168/1997. (X.6.) Kormányrendelet (Kr.) 14. § (1) bekezdésének, valamint a Tbtv. végrehajtásra kiadott 17/1975. (VI.14.) MT rendelet (R.) érintett időszakban hatályos rendelkezéseinek felhívásával, annak állítása mellett, hogy a

jogsabályoknak megfelelően állapította meg a felperes öregségi nyugdíját. A szolgálati idő megállapítása iránti kereseti kérelem elutasítását az alperes azért kérte, mert a felperes nevére kiállított társadalombiztosítási egyéni nyilvántartólap adatai szerint a felperes biztosítási jogviszonya 1986. október 24. napján kezdődött. Ezzel összhangban az alperes felhívta az R. 272. § (1) bekezdését, amely szerint a társadalombiztosítási járulékot az iparigazolvány, kisipari működési engedély (továbbiakban iparjogosítvány), valamint a magánkereskedő igazolvány kézbesítése napjától ... kell fizetni.

A munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában a Tny. 2. § (3) bekezdése, a Tny. 12. § (1) bekezdése, a Tny. 22. § (1) bekezdés a), b), c) pontja és a (3) bekezdése kiemelésével megállapította, hogy a kifizetés idején hatályos szabályok szerint a nyugdíjjárulék alapjául szolgáló keresetet kellett figyelembe venni az öregségi nyugdíj összegének megállapításakor. A Tny. végrehajtásáról szóló Kr. 14. § (11) bekezdésének felhívásával kifejtette, hogy a havi átlagkereset meghatározása során a kereseti (jövedelmi adatokat) a nyugdíjbiztosítás nyilvántartása alapján kellett számításba venni. Az alperes nyilvántartásában a felperes részére 1988-tól 1995. évig terjedő időszakban nyilvántartott összegeket is rögzítette. Az összegszerűség körében a bíróság a perben igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki. A könyvszakértő által 1988. január 1. napjától 1996. december 31. napjáig terjedő időszakra vonatkozó, a felperes nyugdíjalapját képező átlagkeresetere vonatkozó számítás alapján megállapította a bíróság, hogy az az alperes számításával megegyezett.

Kiemelte, hogy a felek között nem volt vitatott, miszerint a nyugdíj összegének megállapításához azon keresetek vehetők figyelembe, amelyek után a felperes a járulékot megfizette. A kisiparos, illetve egyéni vállalkozó esetében a tárgyévi járulékok megállapításához szükséges jövedelemadatok a tárgyévet megelőző év adatain alapultak, ezért a felperes kereseti kérelmében rögzített, a járulékalapot képező kereset tárgyévi figyelembe vételére lehetőség nincs.

A munkaügyi bíróság a felperes szolgálati idő számítására vonatkozó kereseti kérelmét is alaptalannak találta. A Tbtv. végrehajtására kiadott R. 272. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés kiemelésével megállapította, hogy a felperes nem igazolta azt az állítását, miszerint a kisiparosi biztosítási jogviszonya 1986. október 24. napját megelőzően keletkezett. A perben becsatolt okirati bizonyítékok alapján (L. Nagyközségi Közös Tanács Egységes Szakigazgatási Szerve által kiadott 1986. október 17. napján kelt engedélyező határozat, a felperes iparigazolványának 1986. szeptember 26-i kiállítás dátuma) megállapította, hogy a felperes kisiparosi biztosítási jogviszonya 1986. október 24. napján

kezdődött.

A felperesnek az Alkotmány 70/A. §-ában foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmára hivatkozása körében a munkaügyi bíróság kiemelte, hogy az alperes által alkalmazott jogszabályon alapuló eljárás az Alkotmány felhívott rendelkezésébe nem ütközött, mert a Tny.-nek és a végrehajtási rendeletének a személyi hatálya alá tartozók esetében a jogszabály azonos módon rendelkezik az öregségi nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset számításáról.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a Tny. 22. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezések megsértésére hivatkozva.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az öregségi nyugdíja alapjául szolgáló jövedelmének jogszabályt sértő megállapítására hivatkozott. Érvelésének lényege szerint az 1987. évi jövedelmeket 1988-ban nem lehet a nyugdíjszámítás alapjául szolgáló jövedelem megállapításakor figyelembe venni, mert az még 1987. december 31-e előtt és nem azt követően került kifizetésre. Kifogásolta, hogy az alperes a tárgyévet megelőző jövedelmet tekintette a nyugdíj alapjául szolgáló tárgyévi jövedelemként, amely a felperes esetében azt eredményezte, hogy a nyugellátásának összege alacsonyabb lett, mert az időszak végén levő, magasabb jövedelmet jelentő év elveszett, mert azt az alperes nem vette figyelembe.

A szolgálati idő megállapítására vonatkozó jogerős ítéleti rendelkezéssel szemben a felperes a felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a szolgálati idő kezdeteként megállapított 1986. október 24-ei időpont alapjául szolgáló Tbtv. végrehajtására kiadott R. 272. § (1) bekezdésének szövege helytelenül került idézésre a jogerős ítéletben. A jogszabály helyes szövege szerint a társadalombiztosítási járulékot az iparjogosítvány, illetőleg a kereskedői iparigazolvány kézbesítésének a napját magában foglaló hónap első napjától kell fizetni. Az Alkotmány 70/A. §-ának megsértésére vonatkozó felülvizsgálati érvelés szerint az „eltolt” járulékfizetés alapján megállapított nyugdíjalap a felperes számára kevesebb nyugdíjat eredményezett, mint a Tny. más alanyai esetében, akik a járulékfizetést nem az előző évi jövedelmük, hanem a tárgyév jövedelme után teljesítették.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte. A perben megismételt jogszabályhelyek felhívásával az alperes kifejtette, hogy a felperes, mint egyéni vállalkozó az 1988. évben a Tbtv. végrehajtására kiadott R. 271. § (1) bekezdése alapján az 1987. évre bevallott általános jövedelemadó alapját képező jövedelme után volt köteles társadalombiztosítási járulékot fizetni.

A szolgálati idő elismerésével kapcsolatos ítéleti rendelkezések helyességére utalva az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kiemelte, hogy a felperes hivatkozott helytelenül felülvizsgálati kérelmében a jogszabály szövegére, mert a felperes által idézett R. 272. § (1) bekezdésének normaszövege nem a felperesi kereseti kérelemmel érintett időszakra vonatkozott.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes által a felülvizsgálati kérelmében megjelölt, az öregségi nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem számítására vonatkozó jogszabálysértés nem állapítható meg.

A per adatai alapján aggálytalanul megállapítható, hogy a felperes előrehozott öregségi nyugdíját a felperes által vitatott 1988-1995. években elért kereset alapján számította ki az alperes a Tny. 22. §-ának (1)-(3) bekezdése alapján alkalmazandó Tbtv. végrehajtására kiadott 1988. január 1. napjától hatályos R. 271. § (1) bekezdése, az 1989. január 1. napjától hatályos R. 270. § (2) bekezdése és a 271. § (1) bekezdése, az 1990. május 1. napjától hatályos R. 2. 361. § (1) bekezdése, az 1992. március 1. napjától hatályos Tbtv. 103/D. § (2) bekezdése, valamint az 1992. július 1. napjától hatályos Tbtv. 103/D. § (2) bekezdése alapján.

Az 1988. január 1. napjától hatályos Tbtv. végrehajtására kiadott R. 271. § (1) bekezdése kifejezetten rögzítette, hogy a kisiparos... az 1987. évre bevallott általános jövedelemadó alapját képező jövedelem után köteles társadalombiztosítási járulékot fizetni. 1989. január 1. napjától kezdődően a felperesi kereseti kérelemmel érintett időszakban a szabályozás egységes volt arra vonatkozóan, hogy az egyéni vállalkozó járulékfizetési kötelezettségét a tevékenységéből származó és a tárgyévet közvetlenül megelőző évben elért, a személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem után volt köteles megfizetni.

A felperes a perben nem vitatta azt, hogy a nyugdíjjárulékot az egyéni bevallása alapján fizette meg.

A Tny. 22. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Tbtv. 44. §-ának (1) bekezdése, az R. 80. §-ának (1) bekezdésével összhangban rendelkezett arról, hogy kereset alatt a kifizetés időpontjában hatályos rendelkezések szerinti, nyugdíjjárulék-köteles jövedelmet kell érteni. Amennyiben a nyugdíjjárulékot jogszabályban meghatározott összeg után kellett fizetni, ez az összeg számít keresetnek. A felperes, mint egyéni vállalkozó a kereseti kérelemmel érintett időszakban az előző évben elért keresete,

jövedelme után fizette a következő évben a társadalombiztosítási járulékot. A felperes esetében ezért a nyugdíjjárulék köteles kereset, jövedelem az adott évre vonatkozóan csak az előző évben elért jövedelem után kerülhetett megállapításra. Az öregségi nyugdíj alapjául szolgáló felperesi jövedelem a perbeli időszakban csak a nyugdíjjárulék köteles, a tárgyévet közvetlenül megelőző naptári évben elért kereset lehetett.

A munkaügyi bíróság az eljárás során igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki. A szakértő a felperes által teljesített járulékfizetésekre, az ezek alapjául szolgáló jövedelmekre tekintettel az alperessel egyezően állapította meg a felperes figyelembe vehető jövedelmét, ezért a munkaügyi bíróság az aggálytalan könyvszakértői véleményt helyesen fogadta el az ítélezése alapjául az öregségi nyugdíj összszerszerűsége tekintetében (Mfv.III.10.917/2011/8. számú eseti döntés).

A felperesi szolgálati idő kezdő időpontját vitató felülvizsgálati érvelés körében a Kúria osztja az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtett álláspontját, miszerint a felperes a felülvizsgálati kérelmében a Tbtv. végrehajtására kiadott R. 272. § (1) bekezdésének kereseti kérelemmel érintett időszakra vonatkozó rendelkezését helytelenül idézte.

A felperes a Tbtv. végrehajtására kiadott R. 272. § (1) bekezdésének 1982. január 1. napjától 1983. december 31. napjáig hatályos rendelkezéseire hivatkozott. A felperesi kereseti kérelemmel érintett időszakban - 1986. októberében - a 47/1983.(XI.20.) MT rendelet 27. §-ával megállapított, 1984. január 1. napjától hatályos R. 272. § (1) bekezdésének rendelkezése az irányadó, amely szerint a társadalombiztosítási járulékot az iparigazolvány, kisipari működési engedély (a továbbiakban: iparjogosítvány), valamint a magánkereskedői igazolvány kézbesítése napjától annak visszaadása, jogerős visszavonása napjáig, a kisipari, a magánkereskedői tevékenység gyakorlásától eltiltó bírói határozat jogerőre emelkedéséig kellett fizetni.

A fentiek alapján a kereseti kérelemmel érintett időszakban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban a munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbe becsatolt okirati bizonyítékok alapján a felperes szolgálati idejének kezdete 1986. október 24. napja.

Az Alkotmány 70/A. §-a alapján fennálló hátrányos megkülönböztetésre utaló felperesi érvelés körében a Kúria azt emeli ki, hogy diszkriminációról csak akkor lehet szó, ha egy személyt, vagy emberek csoportját más, azonos helyzetben levőkkel összehasonlítva kezelnek hátrányos módon. A felperes az Alkotmány 70/A. §-ának sérelmét nem ugyanazon csoporthoz tartozók körében

jelölte meg, hanem a Tny. más alanyai köréhez viszonyítottan, ezért ez a felperesi érvelés az Alkotmány 70/A. §-a sérelmének megállapítására nem ad alapot.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályokat, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Az alperes perköltség megállapítását nem kérte, ezért a bíróság a Pp. 78. § (2) bekezdése szerint a határozathozatalt mellőzte.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. §-a alapján - a társadalombiztosítási ellátással kapcsolatos igények illeték- és költségmentességére tekintettel - a magyar állam viseli.

Budapest, 2013. április 15.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Deutschné dr. Kupusz Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő